

Panum kortlegði meslingasmittuna í Føroyum í 1846. Hon byrjaði í Havn mitt í apríl og spjaddi seg síðani til bygdirnar í Suðurstreymi og nærmastu bygdirnar í Eysturoynni. haðani til flestallar oyggjar og bygdir í Føroyum. Panum teknaði smittuvegirnar og dagfesti fyrsta tilburðin í hvørjari bygd. Farsóttin byrjaði í Havn mitt í apríl. Hon spjaddi seg fyrst til bygdirnar í Suðurstreymi og nærmastu bygdirnar í Eysturoynni og síðani til restina av landinum. Bert nakrar fáar oyggjar og bygdir verða spardar. Eingin smitta kemur til Kalsoynna, Mykines og Skúvoy.

Confirmerede Figer.						
No.	Confirmandens Navn og Øpholdssted.	Forældrenes eller Genskabens, Pleiesforældrenes Navn og Bopæl.	Confirmandens Alder efter Dag og Datum udstedt ved Døds-Attest.	Dom angaaende Kundskab og Dødsfærd.	Naar og af hvem vaccineret.	Hvor anført i det almindelige Døds- og Begravelses-Register.
3.	Anne Marie Blomstedt af Havn.	P. Christensen, Havn. Høgen, f. 15. Oktbr 1821.	f. 15. Oktbr 1821.	ang.	ang.	ang.
4.	Oliver Lufmann af Havn.	af Havn. f. 15. Oktbr 1821.	f. 15. Oktbr 1821.	ang.	ang.	ang.
5.	Amgaard Marie Christensen af Havn.	af Havn. f. 16. Augst 1821.	f. 16. Augst 1821.	ang.	ang.	ang.
6.	Helene Christensen af Havn.	af Havn. f. 15. Oktbr 1821.	f. 15. Oktbr 1821.	ang.	ang.	ang.
7.	Anne Sophie Christensen af Havn.	af Havn. f. 17. Augst 1821.	f. 17. Augst 1821.	ang.	ang.	ang.
8.	Olga Christensen af Havn.	af Havn. f. 15. Oktbr 1821.	f. 15. Oktbr 1821.	ang.	ang.	ang.
9.	Marie Christensen af Havn.	af Havn. f. 15. Oktbr 1821.	f. 15. Oktbr 1821.	ang.	ang.	ang.

21 gentur og 10 dreingir vórðu konfirmerað í Havnar kirkju tann 19. apríl 1846. Konfirmatióin gjørdist ein stór smittuspjæðihending, ið gjørdi, at sjúkan spjaddi seg til nógv hús.

Døde. Qvindelen. 1846.						
No.	Dødsdagen.	Begravelsesdagen.	Den Dødes Navn og Tilnavn.	Stand, Haandtering og Øpholdssted.	Alder.	Hvor anført i det almindelige Døds- og Begravelses-Register.
13.	1. 27. Mai.	1. 30. Mai.	Helene Jensen Datter.	af Havn. f. 15. Oktbr 1821.	57 1/2.	ang.
14.	1. 28. Mai.	1. 1. Juni.	Helene Jensen Datter.	af Havn. f. 15. Oktbr 1821.	62.	ang.
15.	1. 30. Mai.	1. 2. Juni.	Helene Jensen Datter.	af Havn. f. 15. Oktbr 1821.	62 1/2.	ang.
16.	1. 4. Juni.	1. 7. Juni.	Helene Jensen Datter.	af Havn. f. 15. Oktbr 1821.	63.	ang.
17.	1. 11. Juni.	1. 14. Juni.	Helene Jensen Datter.	af Havn. f. 15. Oktbr 1821.	63 1/2.	ang.
18.	1. 11. Juni.	1. 14. Juni.	Helene Jensen Datter.	af Havn. f. 15. Oktbr 1821.	63 1/2.	ang.
19.	1. 13. Juni.	1. 17. Juni.	Helene Jensen Datter.	af Havn. f. 15. Oktbr 1821.	63 1/2.	ang.
20.	1. 16. Juni.	1. 19. Juni.	Helene Jensen Datter.	af Havn. f. 15. Oktbr 1821.	63 1/2.	ang.
21.	1. 16. Juni.	1. 21. Juni.	Helene Jensen Datter.	af Havn. f. 15. Oktbr 1821.	63 1/2.	ang.
22.	1. 22. Juni.	1. 26. Juni.	Helene Jensen Datter.	af Havn. f. 15. Oktbr 1821.	63 1/2.	ang.

Frá mai til oktober 1846 eru 121 fólk skrásett sum deyð av meslingum í kirkjubókunum. Men fleiri doyðu eisini av fylgisjúkum av meslingum. Landslæknin, Carl Regenburg, metti, at meslingarnir tóku lívið av tilsamans 150 føroyingum í 1846. Tað var tað sama sum 2,5% av fólkinum.

Meslingafarsóttin í Føroyum 1846

29. MARS - Christen Severin Holm, snikkari úr Kvívík, kemur til Føroya við skonnartini Havfruen. Hann hevur fepur og verður kannaður av lækna, sum heldur tað vera giktfeður. Seinni verður staðfest, at hann hevur meslingar.

2. MAI - Meslingafarsóttin krevur sítt fyrsta offur. Inger Marie Dam av Oyrareingjum doyir av meslingum, 74 ára gomul.

4. MAI - Landslæknin, Carl Regenburg, skrivur til amtmannin, at meslingarnir nú eru komnir til Velbastaðar og Nólsoyar.

28. MAI - Amtmaðurin, Christian Pløyen, skrivur til danskar myndugleikar um meslingarnar í Føroyum. Sjúkan hevur breitt seg, tí fólk fara til Havnar at keypa, og konfirmatióin hevur verið í Havn.

1. JUNI - Sýslumaðurin í Vágum skrivur til amtmannin, at meslingarnir hava spjatt seg til Vágar. Hann metir tað vera ráðiligt at stongja kirkjurnar í Sørvági og Sandavági fyri at forða fyri, at sjúkan breiðir seg meira.

10. JUNI - Sýslumenninir í Sandoynni og Suðuroynni skriva til amtmannin, at meslingarnir eru komnir til Skálavíkar, Hvalbiar, Trongisvágs og Tvøroyrar.

30. JUNI - Ungu donsku læknarnir A.H. Manicus og P.L. Panum koma til Føroya. Danskir heilsumyndugleikar hava sent teir at basa meslingafarsóttini.

11. JULI - Manicus sendir amtmanninum støðulýsing fyri Suðuroynna. Higartil eru 11 fólk deyð. Nærum øll gerandisframleiðsla er steðgað upp. Hann heitir á Færø Amts Fattigkasse um at veita fólki fátækrahjálp.

25. JULI - Manicus hevur verið á rundferð í Suðuroynni og skrivur til amtmannin, at sjúkan nú er í afturgongd.

1. OKTOBER - Søren Joensen úr Kunoy doyir av meslingum, 74 ára gamal. Hann er tann seinasti, sum er skrásettur sum deyður av sjúkuni.

harðast raktu bygdirnar í Suðuroynni. Tey neyðstøddu finga havragryn og eitt sindur av peningi, og Manicus býtti eisini sjálvur út saft og frukt til fólk.

SMITTAN DOYÐI ÚT

Hóast øll góð ráð og tiltøk um frá-støðu og reinføri, eydnaðist tað bert í einstøkum oyggjum og bygdam at avmarka smittuna ella halda henni heilt burtur. Tá sjúkan hasaði av, høvdu næstan øll fólk í Føroyum verið smittað við meslingum. Bert 1600 av tilsamans 7800 føroyingum sluppu undan at verða smittað.

Seinasti sjúklingur, sum er skrásettur at vera deyður av meslingum, doyði 1. oktober. Tá vóru sambært kirkjubókunum 121 fólk deyð av sjúkuni í Føroyum. Fleiri doyðu eisini av fylgisjúkum av meslingum. Landslæknin metti, at tilsamans høvdu meslingarnir tikið lívið av umleið 150 fólki hetta árið.

Panum og Manicus fóru úr Føroyum aftur í november 1846.

Meslingafarsóttir vóru aftur í Føroyum fleiri ferðir, men gjørdur ongantið aftur eins nógv um seg sum í 1846.

Í 1963 funnu granskarar fram til eitt koppingarevni móti meslingum. Flestu børn verða nú koppsett móti sjúkuni, sum nú nærum er ókend á okkara leiðum.

Føroyska samfelagið er nógv broytt, síðani meslingarnir herjaðu í 1846. Men tiltøkini móti heimsumfatandi koronufarsóttini eru í høvuðsheitum enn tey somu, sum vórðu brúkt móti meslingum fyri meira enn háltannað hundrað árum síðani.

Gomlu ráðini um avbyrging av smittu og reinføri hava riggað so væl, at bert fá higartil eru smittað av koronu í Føroyum. Afturfyri eru eisini bert fá vard í móti sjúkuni.

Meðan vit bíða eftir koppingarevnum, hava vit framvegis bert gomlu ráðini frá Panum og Manicus at halda okkum til.

Folks Frygt for den smitsomme Sygdom var i Begyndelsen saa stor, at de Fleste holdt saa stærk over at isolere sig, at det faldt vanskeligt at faae Folk til at pleie de Syge. Da Sygdomen desuagtet snart blev saa almindelig i Thorshavn, blev itide sørget paa Fattigkassens Regning saavidt muligt at forskafe de Syge nødvendig Pleje, ved saaledes op til forskellige Tider om dagen at lade uddele varm Havresuppe og ved at forsyne de Trængende med Brød, Gryn, Korn, Tørv etc.

(Brot úr Medicinalberetning 1846 frá Carl Regenburg, landslækna í Føroyum)